

Sådan klager du til FN

Høringer - Styrkelse af strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe og høring vedr. ændring af våbenloven og udvidet adgang til visitation offentlige steder

- 77. Færdselsloven - Hastighed - Police Pilot - Beviser - Frakendelse
- 78. Beviser - Farvel til ID-hunde
- 79. Vold - Samlevende med temperament - Samfundstjeneste
- 80. Varetægtsfængsling - Våbenloven
- 81. Vold - Beviser - Vidnegenkendelse
- 82. Sammenlægning af sager
- 83. Voldtægt - Erstatning
- 84. Pressen - Transport af arrestanter - Håndjern - Ombudsmanden
- 85. Procedure - Utrykte domme
- 86. Færdselsloven - Knallerter - Konfiskation - Procesbevilling

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Niels Forsby
formand, København

Steen Bech
næstformand, København

Sven-Erik Poulsen
København

Michael Abel
Holbæk

Anne-Birgitte Bjerre-Olsen
Odense

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Henrik Thorstholm
Skjern

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Nansensgade 45 A, 1366 København K

Telefon 33 36 90 10
Fax 33 93 66 81

Utrykt praksis

Hvis man vil kende det præcise strafniveau inden for en bestemt kategori af sager, kan man blive udsat for at lede mange steder. Undertiden må man lede forgæves. Foreningen af beskikkede advokater i København har gennemført en undersøgelse af, om udenlandske butikstyre straffes uforholdsmæssigt hårdt sammenlignet med herboende. Der kunne nemt blandt foreningens medlemmer indsamles et materiale på udlændingene, der jo oftest bliver varetægtsfængslet, hvorimod de færreste advokater kunne bidrage med sager på herboende, formentlig fordi mange af sagerne afgøres med bødeforlæg eller betingede domme uden forsvarerbeskikkelse.

Det bemærkelsesværdige var, at heller ikke politiet kunne bidrage med relevant sammenligningsmateriale på domme over herboende. Her gik man og troede, at anklagemyndigheden havde visdomskartoteker. Hvor ofte har forsvarerne ikke været udsat for, at anklageren til domsforhandlingen har nogle velvalgte – strenge – utrykte domme, der påberåbes under proceduren.

Om fremgangsmåden ved påberåbelse af utrykte domme, se i dette hæfte Lf.Medd. 85/2003, der forhåbentlig stadig er gældende, og som trænger til at blive indskærpet.

Rettelse til hæfte 7. I Lf.Medd 59/2003 skulle paragrafhenvielsen være **Retsplejelovens § 29, straffelovens § 85 og § 237.**

Sådan klager du til FN

Det danske retssystem er ved at blive vænnet til, at parterne påberåber sig Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorimod det er mere sjældent at møde sager, hvor FN-konventionen er påberåbt, eller hvor nogen er gået videre med klager til FN-organer.

Justitsministeriet har nu udgivet et hæfte på 91 sider med titlen "Sådan klager du til FN" med undertitlen "Klagevejledning til FN's Menneskerettighedskomité, FN's Racediskriminationskomité, FN's Torturkomité, FN's Kvindekomité og FN's Menneskerettighedskonvention.

Publikationen kan hentes på Justitsministeriets hjemmeside www.jm.dk eller bestilles hos Justitsministeriet tlf. 33 92 33 40.

Som bilag til selve klagevejledningen på 23 sider er de forskellige konventioner m.v. optrykt.

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Østergade 16
27. oktober 2003

Vedr.: J.nr. 2003-165-0428. Forslag til rammeafgørelse om styrkelse af strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe.

Med skrivelse af 14. oktober 2003 har Justitsministeriet anmodet om svar snarest og senest den 29. oktober vedr. en rammeafgørelse som følge af et skibsforlis i november 2002, der forårsagede en miljøkatastrofe ud for Galiciens kyst.

Landsforeningens bestyrelse skal advare mod at lovgive ud fra enkelttilfælde og skal særligt advare mod at indføre minimumsstrafferammer, hvorefter fysiske personer i de alvorligste tilfælde skal kunne straffes med mindst 5 til 10 års fængsel.

Bestyrelsen skal tillige advare mod et bødesystem, hvor bøden sættes til 1-10 % af den samlede omsætning det foregående regnskabsår eller af de samlede aktiver, i de alvorligste tilfælde 10-20 % af den samlede omsætning eller af de samlede aktiver.

Endelig finder bestyrelsen det stridende mod danske retstraditioner, hvis man som anført i det udsendte direktiv, artikel 6, skal kunne udsættes for forbud mod at drive virksomhed for stedse eller for et bestemt tidsrum. De danske regler om rettighedsfrakendelse er mindre vidtgående.

Bestyrelsen finder anledning til på ny at beklage, at sådanne forslag sendes ud med en klart uacceptabel høringsfrist.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Færdselskontoret

Østergade 16
10. november 2003

Vedr.: Sagsnr. 2003-5000-0191. Høring vedr. forslag til lov om ændring af våbenloven (Forbud mod at bære kniv m.v. samt skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af kniv m.v.) samt
Sagsnr. 2003-730-0885 - Reglerne om visitation m.v. på bestemte steder.

Ved skrivelse af 31. oktober 2003, modtaget den 3 ds. har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte forslag, idet man skal anmode om at modtage udtalelsen så vidt muligt inden den 11. november 2003.

Uanset at Justitsministeriet selv beklager den korte høringsfrist, skal foreningens bestyrelse på ny gøre opmærksom på, at de valgte frister er uforsvarlige og uacceptable, særligt fordi de fremsendte forslag kan have vidtgående betydning for brede dele af befolkningen.

I det fremsatte forslag til ændring af våbenloven udvides forbuddet i den foreslåede § 4, stk. 1, således at der nu ikke er nogen lovlig minimumslængde på knive, heller ikke små foldeknive, med mindre der er tale om "anerkendelsesværdige" for-

mål. Det er spørgsmålet, om der sagligt er belæg for en så vidtgående ændring, eller om man ikke snarere skulle nedsætte den lovlige længde på knive. Potentielle volds-mænd vil naturligvis altid bevæbne sig, uanset forbud og knivlængders lovlighed. Men det er værd at fremhæve, at det af Rigsadvokatens redegørelse af 15. september 2003 side 6 fremgår, at kun ca. 10% af de anmeldte tilfælde omfatter foldeknive på op til 7 cm.

I samme bestemmelse udvides gerningsbeskrivelsen til "lignende skarpe og spidse genstande, som er egnede til at blive brugt til legemsbeskadigelse". Denne egenskab har stort set alt værktøj, det være sig sakse, stoppenåle, strikkepinde, skrue-trækkere m.v. I bemærkningerne side 17 taler man om håndværkeres besiddelse af værktøj som led i erhvervsudøvelse eller på vej til eller fra det arbejde, hvor værktøjet skal anvendes, som værende en straffri situation. Men ganske almindelige mennesker har undertiden også behov for at anvende sakse, stoppenåle, strikkepinde, skrue-trækkere m.v. Lovforslaget vil med sikkerhed kriminalisere store dele af befolkningen, særligt når forbuddet også udstrækkes til at omfatte besiddelse af de pågældende genstande i et køretøj, som befinder sig på et offentligt tilgængeligt sted, uanset om køretøjet er under opsyn eller låst.

Foreningen kan ikke anbefale sådanne udvidelser af gerningsindholdet.

Med samme skrivelse har Justitsministeriet fremsendt et udkast til bestemmelser om visitation m.v. på bestemte steder, hvorefter det på steder, hvor der efter lov om våben m.v. gælder forbud mod at besidde eller bære knive m.v., kan foretages visitation af personer eller køretøjer med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben.

Dette betyder i praksis, at politiet fremover skal kunne visitere enhver, der befinder sig på offentligt tilgængelige steder, herunder uddannelsessteder, ungdomsklubber og lignende, jfr. ovennævnte udkast til ændring af våbenloven.

De begrænsninger, der følger af visitationsudkastets stk. 2 og 3, er ikke særlig restriktive. Det er muligt, at det efter Justitsministeriets opfattelse vil have en væsentlig præventiv effekt, hvis politiet, uden at der foreligger konkret mistanke mod enkeltpersoner, kan foretage stikprøvevisitationer af personer og genstande, herunder køretøjer, jfr. bemærkningerne side 14, men det forekommer umiddelbart, som om Justitsministeriet ved udelukkende at imødekomme politiets ønsker ikke har foretaget den fornødne afvejning mellem borgernes ret til et privatliv og beskyttelse mod unødige politiindgreb og på den anden side ønsket om håndhævelse af skærpede våbenlove.

De foreslåede regler vil kunne bidrage til at forværre relationerne mellem politiet og visse befolkningsgrupper, idet stikprøvevisitationer naturligt vil blive anvendt mod personer, som efter politiets opfattelse er i særlig risiko for at begå kriminalitet, herunder unge indvandrere, hvorfor indgrebene vil blive opfattet som diskrimination og chikane.

Foreningen har på grund af den korte høringsfrist ikke mulighed for at gå nærmere ind i det fremsatte forslag, men kan på den foreliggende baggrund ikke anbefale det foreslåede.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 77/2003

Færdselsloven - Hastighed - Police Pilot - Beviser - Frakendelse

Færdselslovens § 42

T var tiltalt for at have kørt med mindst 137 km/t, hvilket udgjorde en overskridelse på mere end 70%. Byretten havde domfældt med dissens. Frifundet med dissens i landsretten for førerrettsfrakendelsen. 3 voterende fandt ikke, når hensås til den hastighed, der var målt, kun ca. 1 km/t over 70% grænsen, at målemetoden gav den til domfældelse nødvendige sikkerhed til at fastslå, at T havde overskredet hastigheden med mere end 70%, hvorfor T alene blev idømt en bøde for den høje hastighed.

Ø.L. 4. afd. a.s. S-1833-02, 26/5 2003

T var tiltalt for i november 2001 at have kørt ad hovedvej mellem 20,8 km pælen og 23,3 km pælen med mindst 137 km/t, selv om hastigheden ikke måtte overstige 80 km/t, hvilket udgjorde en overskridelse på mere end 70% af den tilladte hastighed.

Da forseelsen var sket i prøvetiden fra en betinget frakendelse fra 1999 for promillekørsel, var der påstand om ubetinget frakendelse af kørekortet.

T erkendte sig skyldig i overtrædelse af FL § 42, stk. 1, nr. 2, men nægtede at have kørt med en hastighed, der oversteg 70% af den tilladte hastighed.

Politiassistent P afgav forklaring, der kun er gengivet i retsbogen.

Resten er citat af byrettens dom:

"Det fremgår af politirapport, at målingen blev foretaget med policepilot, og tiltalte blev målt over en afstand på 2469 m, som han gennemkørte på 64,79 sek., hvilket giver en hastighed på 137,180 km/t.

Der har været fremlagt Rigspolitichefens retningslinier med regler for hastighedskontrol ved tid-/distancemåling. Af disse fremgår følgende:

"...**5.1. BRUG AF STOPUR (tidsmåling)**

Stopur skal betjenes således, at tidsmåling i det mindste finder sted over den strækning, som danner grundlag for kontrollens resultat.

Største ophyggelighed og præcision skal udvises, og tidsmåling **indledes senest** når målt køretøjs **forende** befinder sig ved startkontrolpunktet, og måling **afsluttes tidligst** når målt køretøjs **bagende** befinder sig ved slutpunktet for kontrollen.

5.2 BRUG AF TRIPTÆLLER (distancemåling)

a. Måling i forbindelse med samtidig kontrol.

Triptæller skal betjenes således, at distancemåling maksimalt finder sted over en strækning, som danner grundlag for kontrollens resultat. Største omhyggelighed og præcision skal udvises, og distancemåling **indledes tidligst** når patruljekøretøjets **bagende** befinder sig ved startkontrolpunktet, og måling **afsluttes senest** når patruljekøretøjets **forende** befinder sig ved slutpunktet for kontrollen.

...

5.3 KONTROLAFSTAND

...

Ved anvendelse af kontrolpunkt i vejsiden må afstanden bag målt køretøj på lige, plan vej ikke overstige max. ca. 100 meter.

5.4 KONTROLDISTANCE

Den strækning over hvilken gennemsnitshastighed måles, bør normalt ikke være kortere end 500 meter.

..."

I afsnittet om kalibrering og kontrol hedder det bl.a.:

"... Såfremt et kontrolleret køretøjs fører nægter forseelsen, foretages snarest muligt efter hastighedsmålingen en kontrol af apparatets funktion i henhold til **Afsnit 4.2, pkt. a.1, a.2 og a.3** samt kontrol af distancemålere (under kørsel) efter følgende retningslinier: ..."

Retten skal udtale:

Tiltalte har erkendt at have overtrådt hastighedsgrænsen på 80 km/t ved at have kørt med en hastighed omkring 130 km/t.

Retten finder efter vidnets forklaring, at den af vidnet med policepilot foretagne måling af tiltaltes hastighed er sket efter de af rigspolicechefen givne retningslinier herfor efter at apparaturet samme dags morgen var blevet kalibreret og - efter sket måling - var blevet kontrolleret og fundet i orden.

Idet der ikke ses at have foreligget forhold, som findes at kunne anfægte rigtigheden af den skete måling, finder to dommere herefter ved fartmålingen godtgjort, at tiltalte har kørt med en hastighed på 137 km/t, som overstiger den tilladte hastighed på 80 km/t med mere end 70%.

1 dommer finder ikke, at den anvendte målemetode med policepilot er tilstrækkelig sikker til at udelukke menneskelige usikkerhedsfaktorer og lægger vægt på, at metoden ikke er valideret, idet der ikke foreligger analyse om vidnets evne til at foretage ensartede målinger. Denne dommer finder således, at der foreligger begrundet tvivl om, hvorvidt tiltalte har overskredet den tilladte hastighed med mere end 70%.

Efter stemmeflertallet findes tiltalte skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet.

Straffen fastsættes efter færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jf. § 42, stk. 1, nr. 2, til en bøde på 2.500 kr. med en forvandlingsstraf af fængsel i 6 dage.

I medfør af færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 3, jf. § 127, frakendes tiltalte retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, i 6 måneder fra endelig dom at regne."

T ankede med påstand om frifindelse for førerretsfrakendelsen og i øvrigt formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse, dog således at der skete skærpeelse for så vidt angik længden af førerretsfrakendelsen.

T og P forklarede i det væsentlige som i byretten.

Resten er citat af landsrettens dom:

"Samtlige voterende er enige om, at måleudstyret har været fejlfrit, og at politiassistenten har udført hastighedsmålingen efter forskrifterne herfor.

3 voterende finder ikke, når henses til den hastighed, der er målt, og at denne kun er ca. 1 km i timen over 70% grænsen, at målemetoden giver den til domfældelse nødvendige sikkerhed til at fastslå, at tiltalte har overskredet den tilladte hastighed med mere end 70%.

3 voterende finder også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte af de grunde, der er anført af flertallet i dommen, er skyldig efter anklageskriftet.

Efter udfaldet af voteringen frifindes tiltalte for frakendelsen af førerretten.

Den forskyldte straf fastsættes til en bøde på 2.000 kr. med en forvandlingsstraf af fængsel i 6 dage."

- 00000 -

Forsvareren tilføjer bl.a.:

"Jeg er klar over, at dette også var resultatet i U.2001.2394, men jeg mener alligevel, vedlagte sag adskiller sig fra U.2001.2394, idet der i vedlagte sag ikke var tvivl om, at færdselsbetjenten havde overholdt alle regler om anvendelse af sin "police pilot".

Frifindelsen skete således i vedlagte sag alene fordi marginen var så lille, at måleusikkerheden gjorde, at der var en rimelig tvivl om, hvorvidt min klient rent faktisk var over 70%-grænsen.

Som bekendt skal betjenten, når han anvender en police pilot, slå den til to gange og fra to gange - altså betjene den i alt fire gange. Ved den pågældende hastighed vil blot et halvt sekunds unøjagtighed fordelt på de fire aktiveringer - altså teoretisk en ottendedel sekund ved hver aktivering - betyde, at hastighedsgrænsen er overskredet, og det var åbenbart nok til at få tiltalte frifundet."

Beviser - Farvel til ID-hunde

Rigsadvokaten udgiver nogle løsblade kaldet "Rigsadvokaten Informerer".

Af Nr. 9/2003 udgivet i juni 2003 fremgår, at Rigspolitechefen nu har meddelt, at der er truffet beslutning om at afvikle Rigspolitiets ID-hundetjeneste med virkning fra den 1/7 2003.

Efterforskningsmidlet blev aldrig rigtig populært blandt forsvarere, der ikke følte sig overbeviste om, at ukendte og for menneskelige sanser uregistrerbare faktorer kunne føre til falsk-positive udtagelser.

Det fremgår ikke af Rigsadvokatens information, hvorfor politiet har nedlagt afdelingen.

Vold - Samleverer med temperament - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62 og § 244

26-årig T idømt samfundstjeneste i 50 timer for vold mod samlever. Landsretten lagde vægt på det oplyste om baggrunden for skænderier samt begge parter betydelige temperament.

Ø.L. 13. afd. a.s. S-1003-03, 30/9 2003

T på 26 år var tiltalt efter straffelovens § 244, ved hjemme hos samleveren S at have grebet så hårdt fat i S, at der opstod blå mærker på hendes arme, at have skubbet hende omkuld på en sofa, hvor han fastholdt hende, samtidig med at han pressede et knæ ned i brystet på hende og tildelte hende flere slag i ansigtet, ligesom han, efter at have sluppet grebet i S, nappede hende kraftigt i begge arme, og endelig, da S forsøgte at forlade stedet, greb fat om hendes hals med kvælningsmærker til følge.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om fængselsstraf.

T kunne kun erkende at have tildelt S et slag i ansigtet, at have skubbet hende ned i en sofa og at have taget fat om hendes arme. Han var ikke straffet af betydning for sagen.

Byrettens dom er ganske kort - uden gengivelse af T og S's forklaringer.

"Ved vidnets forklaring, som findes troværdig og overbevisende, og som støttes af det øvrige under sagen fremkomne, findes det bevist, at tiltalte er skyldig efter anklageskriftet.

Straffen fastsættes til fængsel i 30 dage, jf. straffelovens § 244.

Da det findes upåkrævet, at straffen fuldbyrdes nu, bestemmes det i medfør af straffelovens § 62, jf. § 56, stk. 2, at fuldbyrdelsen af straffen udsættes og bortfalder efter en prøvetid, som nedenfor bestemt."

Vilkårene omfattede samfundstjeneste i 40 timer inden for en afviklingstid og prøvetid på 1 år.

T skulle betale kr. 1.145 i erstatning til S.

Anklagemyndigheden ankede med påstand om skærpelse. T påstod stadfæstelse.

Landsretten udtalte:

"Straffen findes under hensyn til skærpelsen af voldstraffene i 2002 under hensyn til voldens karakter at burde forhøjes til fængsel i 40 dage.

Under hensyn til det oplyste om baggrunden for skænderiet mellem parterne, samt begge parters betydelige temperament, findes det forsvarligt undtagelsesvist at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste som nedenfor bestemt."

Prøvetid og afviklingstid blev fortsat fastsat til 1 år, men samfundstjenesten blev udmålt til 50 timer. T skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

- oo0oo -

Forsvareren oplyser, at der ikke var foretaget nogen § 808-undersøgelse.

Det fremgår af den medsendte retsbog fra byretten, at T bl.a. forklarede, at der havde været en pause i samlivet. S havde ikke ved genoptagelsen fortalt, at hun havde været i seng med en fælles kammerat. Der opstod diskussion, hvor de begge blev sure og råbte. Han ødelagde noget porcelæn, da han pakkede sine ting, hvorefter S slog ham med flad hånd i ansigtet og sparkede ham over benene De var begge tempera-

mentsfulde og havde tidligere skændtes og dasket til hinanden (stærkt forkortet referat, ER).

S forklarede bl.a., at hun, da T ødelagde porcelænet, ville forlade lejligheden, men at T tog fat i hende. Hun havde hverken sparket eller slået T, men bekræftede, at de begge var temperamentsfulde og stædige. De havde en fælles datter, som T uden overvågning havde samvær med.

Landsforeningens Meddelelse 80/2003

Varetægtsfængsling – Våbenloven - Proportionalitet

Retsplejelovens § 762, stk. 3

Rockerrelateret R var ved visitation i landsretten som tilhører fundet i besiddelse af enhåndsbetjent lommekniv og blev på anmodning af statsadvokaten begæret varetægtsfængslet for overtrædelse af våbenloven. Byretten imødekom begæringen, landsretten løslod med henvisning til § 762, stk. 3.

Ø.L. 4. afd. kære nr. S-3376-03, 1/10 2003

R blev fremstillet sigtet for overtrædelse af våbenloven ved i Østre Landsret at have båret en enhåndsbetjent foldekniv med en bladlængde på 11 cm, selv om han mere end en gang tidligere var dømt for overtrædelse af våbenloven eller våbenbekendtgørelsen.

R erkendte sig skyldig og forklarede:

"... at han om morgenen tog den omhandlede kniv samt en tang og en skruetrækker fra sin værktøjskasse for at anvende dette til at afmontere et håndfrit mobil sæt, der var placeret i hans forældres nye bil. Mens han var i gang med at afmontere disse ledninger til telefonen, og efter han havde fået skåret ledningerne over i bilen ved hjælp af kniven, kom en af hans kammerater, der hedder H, forbi og spurgte, om han havde lyst til at tage med i retten og høre afspilning af nogle bånd. Det drejede sig om en sag med nogle fra klubben. Det var noget med et bankrøveri. Anholdte kender ikke noget nærmere hertil. Efter han havde skåret ledningerne til telefonen i bilen over, havde han lagt kniven i lommen og glemt alt om den. Tangen og skruetrækkeren lod han ligge i sine forældres bil, da han kørte sammen med sin kammerat i kammeratens bil til Østre Landsret. Inden anholdte skulle ind i retssalen skete der visitation, og de der skulle ind i retslokalet blev scannet. Forinden blev de tilstedeværende bedt om at fjerne metalgenstande, for at scanneren ikke skulle give udslag. Anholdte tog sine

nøgler og kniven op fra lommen. Betjenten sagde til anholdte, at han ikke kunne have kniven med ind i retten, hvilket anholdte erklærede sig indforstået med. Anholdte gik ind i retten hvor han opholdt sig ca. ½ time, hvorefter dørene blev lukket, da der skulle ske forhandling om, hvorvidt dørene skulle være lukkede. Anholdte gik i kantine i Østre Landsret, og gik tilbage til retslokalet efter ca. 45 minutter, hvorefter han blev anholdt."

Han bekræftede, at han i 1997 var straffet bl.a. for overtrædelse af våbenloven ved at have været i besiddelse af bl.a. en butterflykniv. I 2001 for besiddelse af en foldekniv med klingelængde på 9,2 cm og i 2002 for en foldekniv med klingelængde på 10 cm.

Han var førtidspensionist.

Byretten fængslede R i 13 dage med følgende kendelse:

"Efter anholdtes erkendelse og de foreliggende oplysninger er der begrundet mistanke om, at anholdte har gjort sig skyldig i den rejste sigtelse.

Under hensyn til at anholdte tidligere er straffet for overtrædelse af våbenloven, herunder ved at have været i besiddelse af foldeknive samt en butterflykniv, findes der bestemte grunde til at antage, at anholdte på fri fod vil begå ny lignende kriminalitet.

Herefter er betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, opfyldt."

R kærede til landsretten, der udtalte:

"Idet frihedsberøvelse også under hensyn til den straf, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig, findes at stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, er betingelserne for varetægtsfængsling efter § 762, stk. 3, ikke opfyldt, hvorfor

b e s t e m m e s:

R løslades."

- oo0oo -

Efter R's beskrivelse af det passerede i landsretten, kunne det være sagen med bankrøveri og drab i Ålsgårde, som blev forhandlet den pågældende dag.

Vold - Beviser - Vidnegenkendelse

Straffelovens § 244

I en nu ophævet bestemmelse i RPL § 711 hed det: "Det påhviler de offentlige anklagere som embedspligt at fremme enhver sag med den hurtighed, som tilfældets beskaffenhed tillader, og derved ikke blot have for øje, at strafskyldige personer drages til ansvar, men også, at forfølgningen af personer, som ikke er strafskyldige, ikke finder sted ..."

En kvinde K blev slået efter en rockkoncert og anmeldte forholdet efter 13 dage. Først blev én person P sigtet efter K's søsters signalement, men ved en fotoforevisning udpegede begge søstre en kendt fodboldspiller F, der havde været med i en overfyldt bil, uden for hvilken voldsepisoden skulle have fundet sted, idet den første, der steg ud, havde slået hende.

Politiet rejste nu tiltale mod F og tilsagde K, hendes søster og to af deres bekendte som vidner. Men ikke de øvrige passagerer i bilen, herunder P, der havde forklaret, at han nærmest sad på skødet af F, så F umuligt kunne være den første ude af bilen.

P og et yderligere vidne blev indkaldt af forsvareren. F blev frifundet.

Retten i Århus 9. afd. SS 9. 04168/03, 6/10 2003

F på 39 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244, ved den 17/5 2003 om aftenen på gaden at have tildelt K, der var gravid i 7. måned, et knytnæveslag på venstre skulder og et knytnæveslag under hagen.

Der var påstand om ubetinget fængselsstraf. F nægtede sig skyldig.

K, hendes søster og to bekendte afgav forklaring. Forsvareren havde indkaldt to af bagsædepassagerne i den af K's søster førte bil, herunder P, der tidligere havde været sigtet i sagen.

Forklaringerne er gengivet i retsbogen.

"Rettens begrundelse for resultatet

Tiltalte har bestridt at have udøvet vold mod forurettede K. Tiltalte havde brokket sig over, at han og nogle af de øvrige passagerer skulle sættes af, men har afvist at have set håndgemæng overhovedet ved den anførte lejlighed.

Efter forurettede K's vidneforklaring lægges det til grund, at hun har været udsat for legemskrænkelser som beskrevet i anklageskriftet på et tidspunkt, hvor kun hun og gerningsmanden var kommet ud af bilen, hvor de begge var passagerer. Retten har således ikke tillagt det afgørende betydning, at der ikke foreligger lægelige oplysninger i sagen, eller at forholdet først er anmeldt til politiet den 30. maj 2003. Forurettede har ved en fotoforevisning den 8. august 2003 og i retten den 6. oktober 2003 udpeget tiltalte som gerningsmanden.

Forurettedes søster S har ifølge sin vidneforklaring ikke set selve voldsudøvelsen, men har til politiet den 1. juli 2003 beskrevet gerningsmanden som en 26-27 årig tynd mand med trænet overkrop og et aflangt ansigt. Ved en fotoforevisning den 8. august 2003 har vidnet udpeget tiltalte som en af to mulige gerningsmænd. Vidnet har i retten genkendt tiltalte som gerningsmanden.

Efter bevisførelsen er det usikkert, om tiltalte, vidnet P eller en tredje bagsædepassager var først ude af bilen, efter at vidnet S standsede kørslen. Vidnerne P og H har således forklaret, at det i hvert fald ikke var tiltalte, der først steg ud.

Herefter og på baggrund af vidnet S's oprindelige beskrivelse af gerningsmanden, der ikke passer på tiltalte, men derimod på vidnet P, der tidligere var sigtet for forholdet, finder retten det ikke bevist med tilstrækkelig sikkerhed, at tiltalte er gerningsmanden.

Som følge heraf frifindes tiltalte."

- oo0oo -

Det fremgår af den medsendte retsbog, at F havde været til koncert. Han var ved at ringe efter en taxa, da en bil holdt i vejkanten. Han kendte ikke selv dem, der sad i bilen, men det gjorde en af dem, han fulgtes med. Det var en stationcar. Han sad på bagsædet med to personer på den ene side, en på den anden side og to oven på. Det var knapt med pladsen. De kørte få minutter, hvorefter bilen holdt ind til siden, og P, H og han selv kom ud. Han havde ikke slået K og vidste ikke, hvorfor de blev smidt ud af bilen.

K forklarede, at der var ballade i bilen. Hun havde sagt, "nu gider jeg ikke mere", var stået ud af bilen, havde åbnet bagdøren og sagde "så er det ud". F fór ud af bilen,

kaldte hende en luder og slog hende som beskrevet i anklageskriftet. Søsteren kom ud, og K var bange for, at F også ville slå søsteren. Hun anmeldte det først til politiet efter ca. 14 dage og tog ikke til læge efter episoden, fordi hun ikke havde lyst til at skulle i retten. Hun genkendte F i retten. Den, der slog hende, var den første, der kom ud af bilen.

Søsteren bekræftede, at det var F, der havde slået K, og kunne genkende ham i retten på hans øjne og mund. Ved en fotokonfrontation hos politiet udpegede hun to personer, som det kunne være. Hun fik fortalt, hvem F var, lige før afhøringen hos politiet.

Søsterens veninde forklarede, at F var den, der kom først ud af bilen, efter at der havde været tumult. Hun så ikke selv volden. Det var vidnet, der efterfølgende fortalte K, hvem tiltalte var.

K's kæreste havde kun i øjenkrogen set nogen stige ud af bilen, og at K ramte bagskærmen af bilen.

P var sammen med sin kæreste H til koncert og mødte bl.a. F. Efter koncerten skulle de have kørt med taxa, men kom i stedet med en bil. Vidnet var den sidste, der steg ind i bilen, og han sad vist nok oven på F. Bilen standsede, uden han vidste hvorfor. En pige kom og åbnede bagdøren og sagde, "så er det ud", henvendt til dem alle. Hun var gal. Vidnet steg ud af bilen som den første, og bad pigen slappe af. Pigen puffede til ham, men det var kun en markering af, at hun var træt af det. Kæresten H kom ud af samme dør som vidnet. Han så ikke, hvilken dør F kom ud af. H måtte være kommet ud af bilen før F, da hun sad øverst. Han var ikke bekendt med, at nogen skulle være slået.

H forklarede, at nogen fra stationcar'en havde råbt, at de kunne komme med der. Bilen var fyldt i forvejen. F steg først ind, derefter vidnet og til sidst P. Vidnet sad i midten oven på F. Pludselig stoppede bilen, og K, der sad ved siden af føreren, steg ud og åbnede døren. Hun var meget sur og tog fat i P, der kom først ud af bilen. Vidnet og F kom ud få sekunder efter P. Vidnet hørte ikke nogen tale om, at nogen var blevet slået.

Landsforeningens Meddelelse 82/2003

Sammenlægning af sager

Retsplejelovens § 705

Ved en ransagning fandtes hælervarer, ulovligt fyrværkeri og 1.600 cd-rommer med spillefilm hentet fra Internettet. Politiet havde af praktiske grunde (?) sendt sagen

vedr. cd'erne og sigtedes computere til politiet i Roskilde, hvor efterforskningen imidlertid var gået i stå. Politiet i Gentofte søgte så at fremme resten af sagen til domsforhandling, men retten imødekom forsvarerens begæring om udsættelse med henblik på sammenlægning med den sag, der efterforskedes i Roskilde.

Retten i Gentofte sag nr. 1.00549/03, 9/10 2003

Citat af rettens kendelse:

"Anklageren redegjorde for tidshorizonten for den ved Roskilde Politi verserende sag.

Forsvareren begærede denne sag udsat med henblik på sammenlægning med sagen i Roskilde.

Det blev oplyst, at de cd-rommer, der danner baggrund for en del af Roskilde-sagen, er blevet fundet ved samme ransagning som de effekter, der indgår i sagen ved nærværende ret.

Anklageren begærede sagen fremmet.

Der afsagdes sålydende

K E N D E L S E:

Der kan blive tale om, at der rejses tiltale ved retten mod tiltalte for yderligere forhold, og disse forhold bør derfor forfølges under én sag tillige med de under sagen allerede foreliggende tiltalepunkter, idet dette findes at kunne ske uden væsentlig forhaling eller vanskelighed, jf. retsplejelovens § 705, stk. 1, hvorfor

bestemmes:

Denne sag udsættes med henblik på sammenlægning med den ved Roskilde Politi verserende sag."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a.:

"Som det fremgår af kendelsen, efterkom retten denne begæring på trods af, at der endnu ikke er taget stilling til, om der skal rejses tiltale mod min klient for overtrædelse af ophavsretsloven i sagen, der efterforskes i Roskilde.

Voldtægt - Erstatning

Straffelovens § 216, erstatningsansvarslovens § 26

Røveri, efterfølgende voldtægt, både vaginalt og analt, samt vidnetrusler takseret til 3½ års fængsel. Torterstatning på kr. 60.000 efter påstand. Nogle yderligere krav henskudt til civilt søgsmål.

Ø.L. 19. afd. a.s. S-3314-03, 6/11 2003

T på 32 år var tiltalt for røveri, ved i en lejlighed mellem kl. 6 og 7 at have tvunget den 54-årige K til at udlevere sit dankort og tilhørende pinkode samt 6.100 kr. i konstanter, idet T med en kniv skar K på hagen samt pressede kniven mod hendes hals. T hævede efterfølgende kr. 5.000 på kortet og forsøgte at hæve yderligere beløb.

I forhold 2 voldtægt og anden kønslig omgængelse end samleje efter straffelovens § 216, stk. 1, jfr. § 224, ved mellem kl. 6.30 og 7 i lejligheden at have tiltvunget sig samleje både vaginalt og analt efter med trussel med kniv at have tvunget K til at lægge sig på maven samtidig med, at han fastholdt hendes hænder på ryggen og bandt et viskestykke om munden.

I forhold 3 overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, ved i lejligheden at være i besiddelse af ikke under 2 g kokain til eget brug.

I forhold 4 vidnetrusler efter straffelovens § 123, ved umiddelbart efter det i forhold 2 passerede at have udtalt, at dersom K anmeldte ham for voldtægt og røveri, ville han sende hele Bandidos-styrken fra Sandbjerg efter hende. De ville voldtage hende og skære hende i småstykker og begrave hende i (... en nærliggende park ...), ligesom tiltalte også ville sørge for, at det gik ud over hendes familie.

T erkendte forhold 3, men nægtede det øvrige. Han var ikke tidligere straffet af betydning for sagen.

Ved en retsmedicinsk undersøgelse fandtes et stort antal friske underhudsblødninger på K også omkring endetarmsåbningen samt en hudafskrabning på hagen, der meget vel kunne være opstået ved, at K havde fået holdt en kniv mod hagen. Der var udbredte slimhindelæsioner i skeden samt tilsmudsning med afføring. Endelig var der en lille slimhindelæsion i højre næsebor, der meget vel kunne være opstået ved, at K fik presset en lille flaske med et ukendt materiale op i næsen.

En retskemisk undersøgelse viste, at K - udover forskellige psykofarmaka - havde kokain i blodet.

T havde en mindre frisk hudafskrabning på hånden. Der fandtes ingen tegn på vold mod eller tilsmudsning af kønsorganerne.¹⁾

DNA-prøver på parterne og deres beklædning gav ikke udslag for den anden part.

Byretten lagde K's forklaring til grund (afgivet for lukkede døre, ER). T's forklaring om K's udlevering af sit dankort og grunden hertil var i sig selv usandsynlig. Dertil kom, at den var modsagt ved fund af T's fingeraftryk på den køkkenkniv, som T benyttede til at få oplyst pinkoden, og også af, at der var fundet snitsår i K's ansigt, ganske som hun havde forklaret.

Det var endelig tillagt betydelig vægt, at K's forklaring var understøttet af den retsmedicinske undersøgelse og gerningsstedsundersøgelsen, herunder af det viskestykke, K havde forklaret, hun blev kneblet med.

Det forhold, at der ikke fra T eller på beklædningsdele tilhørende T var fundet spor af DNA, afsvækkede ikke bevisværdien af K's udsagn, henset til, at T måtte antages at have haft flere dage til at fjerne spor.

Retten lagde i det følgende til grund, at parterne, der ikke kendte hinanden i forvejen, mødtes foran en kafé tidligt om aftenen dagen i forvejen. K var beruset og følte sig så svimmel, at hun spurgte en af T's venner, om han ville følge hende over gaden. Det blev T, der fulgte hende hjem. I K's lejlighed sludrede de og nød et glas vin. T gik. K gik i seng.

T vendte tilbage tidligt om morgenen, og T tilvendte sig dankortet som beskrevet i anklageskriftet. Han tog også kr. 6.100, men her ikke som røver.

Voldtægten herefter var som beskrevet i anklageskriftet. Retten beskrev voldtægten som voldsom og brutal. Endelig havde T truet K efterfølgende som beskrevet i forhold 4.

Straffen blev fastsat til fængsel i 3 år og 6 måneder. K's krav på kr. 60.000 blev imødekommet, derudover svie og smerte på kr. 840, hvorimod resten af kravene, herunder ødelagt tøj, aflyst rejse m.v., blev henskudt til civil søgsmål.

¹⁾ T blev først frihedsberøvet et par dage efter det påsigtede, ER.

T ankede til frifindelse i det ikke erkendte omfang, idet han dog nu erkendte sig skyldig i tyveri, subsidiært bedrageri med hensyn til tilegnelsen af de kr. 5.000, som blev hævet på K's dankort.

I forhold 4 påstod T - såfremt de anførte trusler fandtes bevist - forholdet henført under straffelovens § 260, nr. 1. I øvrigt påstod T formildelse.

Anklagemyndigheden påstod skærkelse.

T påstod frifindelse for erstatningskravene, men anerkendte størrelsesmæssigt de kr. 60.000 i tortgodtgørelse og kr. 840 for svie og smerte.

Landsretten udtalte:

"Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig i det af byretten fastslåede omfang.

Straffen findes under hensyn til kriminalitetens art, omfang og grovhed passende udmålt.

Landsretten stadfæster domfældelsen og strafudmålingen.

Tiltalte har været frihedsberøvet under anken.

Vedrørende erstatningskravet:

Efter de juridiske dommers bestemmelse og efter udfaldet af bevisbedømmelsen tages det fremsatte erstatningskrav vedrørende tortgodtgørelse, svie og smerte, som tiltalte størrelsesmæssigt har anerkendt, til følge. Efter udfaldet af skyldbedømmelsen i forhold 1 tages forurettede K's erstatningskrav for så vidt angår de fratrukne 6.100 kr. endvidere til følge som nedenfor bestemt. Dommens bestemmelse om erstatning på 5.000 kr. til Jyske Bank, hvilket krav tiltalte i det hele har anerkendt, stadfæstes. Det tiltrædes, at den øvrige del af K's erstatningskrav som sket i byretten ikke er taget under påkendelse, jf. retsplejelovens § 991, stk. 4."

Landsforeningens Meddelelse 84/2003

Pressen - Transport af arrestanter - Håndjern - Ombudsmanden

Retsplejelovens § 776

Ombudsmanden spurgte, og politiet beklagede af sig selv, at de havde ført en arre-

stant ned ad gågaden til retsbygningen iført håndjern.

Folketingets Ombudsmand nr. 2003-3031-629, 12/11 2003

Folketingets Ombudsmand bad i anledning af et tv-indslag justitsministeren skaffe oplyst, hvorfor en drabstiltalt varetægtsarrestant blev ført ned ad en gågade til retsbygningen iført håndjern, under hvilken transport han blev mødt af tilråb.

Politimesteren i Vordingborg har den 25/9 2003 afgivet følgende udtalelse:

"Justitsministeriet har den 4. september 2003 anmodet politimesteren i Næstved om en udtalelse på baggrund af en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand om den fremgangsmåde, der blev anvendt af politimesteren den 1. september 2003 vedrørende transport af en arrestant fra arresthuset i Næstved til et retslokale i Næstved.

Indledningsvis skal jeg bemærke, at politimesteren i Næstved efter aftale har oversendt henvendelsen til mig til besvarelse, idet Vordingborg politi har forestået efterforskningen i sagen og dermed også har ansvaret for bevogtning af arrestanten, jf. herved også skrivelse af 20. august 2003 fra Statsadvokaten for Fyn, Sydsjælland m.v.

Ved retssagens begyndelse den 1. september kl. 10.00 blev arrestanten inden retsmødet ført fra Næstved arrest til retslokalet i Axelhus ledsaget af to uniformerede betjente og iført håndjern. På tilsvarende måde blev arrestanten ved starten af landsrettens frokostpause ført fra retslokalet til arresten.

Under denne transport råbte en kvinde skældsord efter arrestanten. Der var ikke andre optrin, idet der dog ved begge transporter var tale om en særdeles pågående presse, der søgte kontakt til arrestanten, og som tog billeder/filmede.

Afstanden fra arresten til retslokalet er ca. 150 meter og ikke som tidligere nævnt af dele af pressen 300 meter.

Vordingborg politis kriminalinspektør har - som det fremgår af vedlagte notits - meget beklaget den anvendte fremgangsmåde. Denne beklagelse har kriminalinspektøren efter aftale med mig allerede fremført i TV2-nyhederne tirsdag den 2. september 2003 kl. 9.00 og dagen efter i dele af dagspressen.

Jeg er således enig i, den i to tilfælde anvendte fremgangsmåde mandag den 1. september 2003, er meget beklagelig.

Jeg finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at jeg i anden anledning indfandt mig i retslokalet mandag den 1. september 2003 i frokostpausen. Allerede på vej op ad trappen til retslokalet blev jeg opsøgt af den ældste af de to ledsagende politiassistenter, der gav udtryk for, at "vi ikke havde gjort det godt nok, at der havde været et optrin og at fremgangsmåden skulle ændres".

Cirka et kvarter senere kom kriminalinspektøren efter rekonstrering af området omkring retsbygningen og arresten tilstede i retslokalet. Han gav udtryk for det samme og havde ændret fremgangsmåden.

Fra og med transporten fra arresten til retslokalet mandag den 1. september efter frokosten og til og med domsforhandlingens begyndelse tirsdag den 16. september blev arrestanten transporteret i bil, således at den eneste mulige kontakt var ved ud/indstigninger. Endvidere blev politiets opholdssted ved retslokalet inddraget til tiltaltes opholdssted, således at han kun skulle transporteres om morgenen inden retsmødernes start og om eftermiddagen efter retsmødernes afslutning.

Tirsdag den 2. september om eftermiddagen foretog jeg selv visuel legalitetskontrol for at sikre mig, at transporten skete på så lidet opsigtsvækkende og generende måde, som formålet tillader.

Indtil onsdag den 3. september skete transporten i håndjern. Baggrunden herfor var en samlet vurdering af at tiltalte, der er turkmaner, var varetægtsfængslet efter bl.a. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, at han tidligere er dømt for vold mod sin datter og nu tiltalt for drab på samme, at han den 10. juni 2003 er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 119 for trusler mod arrestpersonalet i Næstved og at han flere gange har udvist uberegnelig adfærd.

Fra og med onsdag den 3. september 2003 blev det imidlertid vurderet, at der mellem arrestanten og de to faste ledsagende betjente var opnået et sådant kendskab og indbyrdes forståelse, at det ikke længere skønnedes nødvendigt at anvende håndjern.

For god ordens skyld skal jeg endelig tilføje, at transporten af den tiltalte før og efter domsafsigelsen tirsdag den 16. september 2003 blev nøje detailplanlagt under behørig hensyntagen til retssagens mulige udfald. Tiltalte blev fundet skyldig og idømt 14 års fængsel.

Der var ved domsafsigelsen meget stor pressedækning og ca. 50 borgere ventede ved den sædvanlige udgang. Derfor blev domfældte - som planlagt - for at gøre det så lidet opsigtsvækkende og generende for ham som muligt ført ud af en an-

den udgang i retsbygningen end den normalt benyttede og kørt til en anden arrest end den sædvanlige.

Domfældte var efter min beslutning ved udgangen fra retsbygningen og kørslen til den anden arrest iført håndjern. Baggrunden herfor var det ovenfor nævnte om vold og at risikoen for flugtforsøg eller anden modstand på netop dette tidspunkt syntes så nærliggende, at det var nødvendigt at iføre domfældte håndjern.

Jeg skal afslutningsvis på ny gentage beklagelsen over fremgangsmåden mandag den 1. september 2003, hvilket jeg også gjorde over for den domfældtes advokat umiddelbart efter domsafsigelsen tirsdag den 16. september 2003, og bemærke, at jeg også generelt har indskærpet, at transport af arrestanter og andre i politiets varetægt skal ske på en så skånsom måde for den pågældende, som forholdene tillader."

Justitsministeriet har i en udtalelse af 29/10 2003 anført, at ministeriet er enig med politimesteren i, at den anvendte fremgangsmåde er meget beklagelig. Ministeriet tilføjer:

"Mere generelt kan det oplyses, at Justitsministeriet (Justitsministeren, Ombudsmandens bemærkning) den 8. oktober 2003 har fremsat forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (offentlighed i retsplejen). Der foreslås - i overensstemmelse med Retsplejerådets anbefaling - indført et forbud mod at fotografere sigtede, tiltalte eller vidner, der er på vej til eller fra et retsmøde i en straffesag. Formålet med reglen er at beskytte personer, der pålægges at møde op i retten mod den unødige krænkelser, der vil være forbundet med i denne særligt belastende situation at blive fotograferet uden at have givet samtykke hertil."

Ombudsmanden udtaler:

"På linje med det som Politimesteren i Vordingborg og Justitsministeriet har anført, finder jeg den anvendte fremgangsmåde meget beklagelig.

Jeg finder ikke grundlag for at foretage yderligere."

Landsforeningens Meddelelse 85/2003

Procedure – Utrykte domme

Dette er et genoptryk af en Meddelelse fra 1984. Desværre har sådanne gode regler det med at gå i glemmebogen.

Meddelelse 3/1984

RIGSADVOKATEN

Porthusgade 3
1213 København K.
Telefon (01) 12 72 00.

København, den 1. december 1983.

Journal nr. G 772 PA/kk

Ved skrivelse af 25. april 1983 meddelte landsforeningen, at det på et bestyrelsesmøde var kommet frem, at der i visse tilfælde af anklagemyndigheden påberåbes utrykte domme, der ikke forud er tilsendt forsvareren. Man var på bestyrelsesmødet enige om, at forsvareren skal gøres bekendt med sådanne domme en rimelig tid før domsforhandlingen, og at det f.eks. ikke er acceptabelt, hvis de først kommer forsvareren i hænde dagen før proceduren.

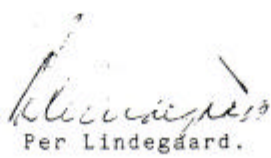
I skrivelse af 13. maj 1983 meddelte jeg landsforeningen, at spørgsmålet agtedes drøftet med statsadvokaterne på det førstkomende fællesmøde med disse.

I forbindelse med indkaldelsen til nævnte fællesmøde orienterede jeg statsadvokaterne om foreningens henvendelse, men på grund af tidnød fandt der ikke nogen egentlig drøftelse sted på mødet, som blev afholdt i oktober 1983.

Jeg går imidlertid ud fra, at statsadvokaterne er enige med foreningen i, at det bør tilstræbes at orientere forsvarerne om utrykte domme så tidligt som muligt inden domsforhandlingen, men det vil undertiden kunne forekomme, at rekvirerede domsudskrifter kommer anklagemyndigheden i hænde så kort tid før domsforhandlingen, at man undtagelsesvis må orientere forsvareren med ret kort frist.

Statsadvokaterne er orienteret om nærværende skrivelse, men såfremt foreningen skønner behov herfor, er jeg villig til at tage spørgsmålet op til en egentlig drøftelse med statsadvokaterne på et senere tidspunkt.

Landsforeningen af advokater,
antaget til udførelse af
offentlige og beneficerede
sager,

Per Lindegaard.

Frederiksholms Kanal 2, 1220 København K.

Færdselsloven - Knallerter - Konfiskation - Procesbevilling

Straffelovens § 75 og § 77a, færdselslovens § 67

I gamle dage udborede man knallerter, så de kunne køre hurtigere. Nu udskifter man skiver i et trinløst gearsystem, og der har været en lidt uklar retspraksis med hensyn til hvor meget, der skulle konfiskeres. Østre Landsret siger nu, at det er hele gearsystemet, også kaldet variatorsystemet.

Ø.L. 21. afd. a.s. S-460-03, 3/10 2003

T på 17 år var tiltalt for at have kørt en ikke registreringspligtig knallert med passager, uden gyldig præmiekvittering og uden styrthjelm.

I forhold 2 overtrædelse af FL § 67, stk. 2, ved at have ført samme knallert, selv om der var foretaget konstruktive ændringer af den typegodkendte motors udvekslingssystem.

Der var påstand om bøde samt konfiskation af variatorskive, remskiver, rullesæt og trykplader.

T erkendte alt, bortset fra præmiekvitteringen. For dette led i gerningsbeskrivelsen blev han frifundet.

Straffen blev fastsat til en bøde på kr. 1.100 med forvandlingsstraf af fængsel i 6 dage. Byretten fortsatte:

"Den beslaglagte variatorskive på 4,5 mm er ulovlig at anvende i udvekslingssystemet. Betingelserne for konfiskation af variatorskiven i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, er opfyldt.

Det er ubestridt, at de øvrige beslaglagte dele i sig selv er lovlige.

Udvekslingssystemet kan gøres lovligt ved at isætte en variatorskive, og en sådan forhandles løst og for et ubetydeligt beløb.

Retten finder det på den baggrund ikke påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, at der sker konfiskation af remskiver, rullesæt og trykplader som påstået."

Anklagemyndigheden ankede med Procesbevillingsnævnets tilladelse med endelig påstand om skærpeelse, således at påstanden om konfiskation blev taget til følge efter straffelovens § 75, stk. 2, subsidiært § 77 a.

T påstod stadfæstelse. Han gav ikke personligt møde.

En politiassistent P forklarede som vidne, at han og en kollega gennem 3 år havde undersøgt ca. 1.200 knallerter årligt. Han fortsatte:

"Politikredsene følger en forskellig praksis med hensyn til, hvor meget der beslaglægges i de enkelte tilfælde. Ved at ændre eller fjerne variatorskiverne på remskive-trækkene øges udvekslingen og dermed knallertens hastighed. Indgrebet kan foretages med almindeligt værktøj, men er ikke helt ukompliceret. På knallerter med tandhjulstræk, som tidligere var de almindeligste, opnåedes hastighedsforøgelse ofte f.eks. ved fjernelse af en plombe og udboring af cylinderen eller slibning af topstykket eller stemplet. Hele cylinderen blev altid konfiskeret i disse tilfælde."

Landsretten udtalte:

"Konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 2, er bl.a. betinget af, at det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor.

Af Straffelovrådets betænkning nr. 355/1964 om konfiskation fremgår bl.a. følgende (s. 21-22):

Den klareste begrundelse for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande foreligger, når konfiskation er "påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser".

Med dette udtryk sigtes ikke alene til tilfælde, hvor genstandene efter deres beskaffenhed er farlige; i sådanne tilfælde vil konfiskation i øvrigt jævnlige kunne ske også efter udkastets § 77c [nu: straffelovens § 77a]. Udtrykket giver desuden grundlag for konfiskation af ordinære brugsting, når der efter de foreliggende oplysninger er grund til at befrygte, at tiltalte vil benytte dem til nye lovovertrædelser, hvis de ikke konfiskeres.

Rådet mener ikke, at adgangen til genstandskonfiskation kan begrænses til tilfælde, hvor det ovenfor omtalte hensyn til forebyggelse af nye lovovertrædelser gør sig gældende, og foreslår derfor herudover en adgang til konfiskation, når "særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor".

Man mener, at denne sidstnævnte formulering giver udtryk for, at genstandskonfiskation ikke bør ske rutinemæssigt, og således indeholder en opfordring til domstolene om i det enkelte tilfælde at foretage en prøvelse af, om konfiskation tjener et væsentligt kriminalpolitisk formål, som bør forfølges på denne måde [.....]. Der kan herved peges på 1) tilfælde, hvor det er i særlig grad stødende for den almindelige retsbevidsthed, at gerningsmanden beholder redskab eller produkt [.....], 2) tilfælde, hvor den ved lovovertrædelsen opnåede fordel kun kan fjernes ved konfiskation af produkter [.....], 3) [.....] og 4) tilfælde, hvor i øvrigt specialpræventive eller generalpræventive hensyn med særlig vægt tilsiger konfiskation.

Der er grund til at fremhæve, at § 77 [nu: § 75] vedrører straffelovgivningen som helhed, og at den omtalte begrænsning må ses på denne baggrund. De nævnte særlige omstændigheder kan tænkes regelmæssigt at foreligge i straffesager inden for et specielt retsområde, og det vil da være foreneligt med udkastet, at konfiskation på et sådant område bliver en regelmæssigt anvendt retsfølge, jfr. herved bemærkningerne [.....] om konfiskation efter saltvandsfiskeriloven."

Efter det oplyste har det været fast og langvarig praksis ved overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, i tilfælde hvor tandhjulstrukne knallerter for at øge hastigheden er blevet konstruktivt ændrede ved udboring af cylinderen eller ved slibning af topstykket eller stemplet, at der er sket konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 2, i første- og andengangstilfælde af den ulovlige cylinder og i tredjegangstilfælde af hele knallerten.

I nærværende sag er hastighedsforøgelsen opnået ved konstruktiv ændring af den typegodkendte motors udvekslingssystem, en såkaldt variomatic, ved fjernelse af en variatorskive på 9 mm og isætning af en ulovlig variatorskive på 4,5 mm. Udvekslingssystemet, der består af de beslaglagte dele, er herefter ulovligt, indtil der isættes en lovlig variatorskive, som kan erhverves for et ubetydeligt beløb. En lovliggørelse af knallerten med nye dele i stedet for de beslaglagte dele har efter det oplyste kostet tiltalte ca. 1.700 kr.

Vægtige hensyn til færdselssikkerheden taler for at modvirke, at knallerter konstruktivt ændres til kørsel med højere hastighed end tilladt, og de hensyn, som tidligere har begrundet den nævnte praksis med konfiskation af ulovlige cylindre m.v., findes fortsat at have betydning. En regelmæssig anvendelse af konfiskation ved overtrædelser som den foreliggende, findes videre forenelig med de overvejelser, der er udtrykt i den citerede betænkning. Da det oplyste om den afholdte reparationsudgift ikke findes at indebære, at konfiskation konkret må anses for et uforholdsmæssigt indgreb,

tages anklagemyndighedens påstand om konfiskation herefter til følge, jf. straffelovens § 75, stk.2, nr. 1.

Under hensyn til ankesagens principielle karakter betaler statskassen sagens omkostninger for landsretten, herunder salæret til den beskikkede forsvarer."

T fik herefter konfiskeret knallertdelene som opregnet i konfiskationspåstanden for byretten.

- oo0oo -

Forsvareren har medsendt nogle tidligere byretsdomme, således Retten i Hørsholm 17/11 2000 (sagsnummer desværre udstreget), der fulgte anklagemyndighedens konfiskationspåstand, og Lyngby Rets domme af 18/9 2002 (sagsnumre desværre udstreget), der undlod at konfiskere forreste og bageste remtræk, der i sig selv var lovlige, men skulle have indsat begrænsningsskiver, der forhandlede løst og for et ubetydeligt beløb.